

denne Erkjendelse, kan jeg dog ikke undlade samtidig at bemærke, at det ikke kan Andet end forandre, at den samme Kommission i sin Betænkning gaar ud fra, at Museerne, ialtsald eet Museum, og den botaniske Have ere mere Statsformaal end Universitetsformaal; thi naar Universitetet selv er et Statsformaal, forekommer det mig unegtelig at blive enslybige Begreber. Men dette er naturligvis ogsaa kun særlig fremhævet for at komme til det Resultat, at Staten bør bære afskillige af de Udgifter, som hidtil have været lagte paa Kommunitetet. — Det er mig nu ikke klart, hvad man egentlig skal naae ved dette Lovforslags §§ 1 og 2. Sa, jeg ser nok i Betænkningen, at det er historisk begrundet, men praktisk er det mig ikke klart, hvad der skal komme ud af §§ 1 og 2, naar Resultatet dog bliver det, forsaavidt Lovforslaget — og det maa den høitærede Minister jo gaa ud fra — bliver vedtaget, at der vil blive en aarlig Underbalance af c. 140,000 Kr. Nu kunde man med god Grund spørge: Men naar man skal have en Underbalance af 140,000 Kr., hvorfor saa ikke forlange 220,000 Kr? Noget Mere eller noget Mindre kan dog ikke have nogen afgjørende Betydning, i hvert Fald ikke nogen principiel Betydning! Men den sidste Paragraf betragter jeg da ogsaa som egentlig indeholdende Kointensjens af det Hele. Den siger: „Naar Universitetets Udgifter i noget Aar overskrider dets Indtægter, dækkes Understudet af Statskassen.“ Man vil jo der slaa den Theori fast, at de særlige Love beherske Finantsloven. Naar der altsaa er givet en særlig Lov, i hvilken dette staa, skal det dermed ogsaa være givet, at Bevillingen skal gives paa Finantsloven. Har man saa desuden faaet et Slags Normalbudget for Universitetet, er det dermed givet, at dets Understud skal bæres af Statskassen. Jeg ser derfor ikke rettere, end at § 3 udtaler en Mistillid. Og til hvem udtales denne Mistillid? Sa, jeg vil tro, at denne Mistillid, som man fra Universitetets Side har været til Repræsentationen, egentlig fra Først af har været rettet imod, hvad jeg vil betegne som Bondebefolkningens Repræsentanter. Men er der Grund til denne Mistillid? Nei, det viser Fortiden, at der ikke er. I den Tid, Bondebefolkningen egentlig var den herskende, om jeg saa maa sige, i hvert Fald gennem Repræsentationen — det var fra 1849, indtil vi fik den gennemfete Grundlov, i den Tid var jo Bondebefolkningen herskende paa Rigsdagen, altsaa ogsaa for Universitetets Vedkommende, naturligvis i Forbindelse med Ministeriet; Universitetet var jo nemlig et særligt Anliggende, — da var der ikke Grund til denne Mistillid, saa vidt jeg kan skjønne; thi de mange Bygninger og Bevillinger, der bleve givne i den Tid, vise tydelig, at man ingenlunde har fornærmet hverken Kunst eller Videnskab. Der kan have været forskjellige Meninger om en eller anden Bevilling, men i det Store og Hele

har man været temmelig rundhaandet, og jeg tør sige, at i de sidste 10 eller 11 Aar, i hvilke jeg har havt Leilighed til at kende Forholdene nærmere, har det undertiden været Repræsentationen her, der snarere har skubbet fremad til, at en eller anden Bevilling til videnskabeligt Dierned, som ikke ellers var kommen ind, kunde komme ind, ja der var endogsaa nogle, som man slet ikke vilde modtage. Jeg skjønner altsaa ikke, at der fra Fortiden, den Tid, da Bondebefolkningen kunde være den dominerende, kan hentes nogen Grund til Mistillid; det maa altsaa være Fremtiden, man frygter, det maa være for Intelligentens uden Saaler, som der er skrevet om, for Læger uden Praxis og Prokuratorer uden Kunder; jeg tror dog ikke, at Universitetet behøver at frygte dem, de have jo selv faaet deres Dannelse derfra, og de Baaben, de bruge, ere mere eller mindre smedde i Videnskabens Verkted. I de Lande, hvor Demokratiet er stærkt oppe, f. Ex i Frankrig, er der jo heller ikke nogen Fare for Universitetet, snarere er det der Universitetspartiet, der dominerer det Hele. Hvad enten jeg altsaa ser paa Fortiden eller paa Fremtiden, forekommer der mig ikke at være Grund til at vedtage en Paragraf som § 3. Jeg skal desuden bemærke, at, dersom det er Meningen, at man vil fasslaa den forbigangne Tids Tilstand ved Universitetet, dersom det er Meningen, at Kapitalerne skulle bruges dertil, og det er dertil, man vil have de særlige Fonds, saa kan jeg ikke se, at man naaer sit Maal, thi man maa jo erkjende, at naar Repræsentationen — jeg siger udtrykkelig Repræsentationen, begge Rigsdagens Afbelinger, eller hvorledes det nu kan blive — bliver saa stærk, at den kan sætte igennem en Negtelse af en Bevilling til Universitetet, er den ogsaa stærk nok til at omgjøre de særlige Fonds, som kunne lade sig omgjøre ved Loven. Jeg skjønner altsaa ikke, at man derved egentlig vil naae sin Hensigt. Jeg for min Part skal udtale, at det forekommer mig at være en noget bagvendt Vej at gaa, at man paa den ene Side forlanger betydelige Lønningsforbedringer — om deres Nødvendighed eller Ikke-Nødvendighed skal jeg ikke udtale mig, det er afhandlet under et andet Lovforslags Behandling — og paa den anden Side forlanger betydelige Kapitaler tilførte Universitetet, men de Reformer, som man fra, hvad jeg vil betegne som folkelig Side, særlig har lagt Vægt paa, foreslaas der Intet om. Det forekommer mig dog ikke, at man kan gaa videre end at sige: lad os faae samtidig til begge Sider en Ordning af det hele Forhold, det vil være det Naturligste. At give sine Baaben fra sig, uden samtidig at faae den mindste Indrømmelse, det vil dog ikke være, hvad jeg vilde kalde en forstandig Politisk Stilling, er jo egentlig den ved Universitetet, at Lærerforamlingen der er raadgivende i de økonomiske Spørgsmaal, og naar man gjenemgaar det Lovforslag, som nys er forhandlet